

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Andrine Eriksdatter Giske, 32266628

Søknad om utslippstillatelse for bruk av rotenon til bekjempelse av Gyrodactylus salaris i Ebbestadelva, Bergerelva m.fl., samt eventuelle andre smittede vassdrag i Sandesonen (del av smitteregion Drammensvassdraget)

For å utrydde den introduserte lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*, søker Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om tillatelse etter forurensningsloven og dispensasjon etter lakse- og innlandsfiskloven for å gjennomføre kjemisk behandling av vassdrag i Sandesonen i smitteregion Drammensvassdraget.

Det søkes om tillatelse til bruk av CFT-Legumin (rotenonløsning) i nødvendige mengder til å oppnå effektiv behandling. Planlagt behandlingskonsentrasjon er minimum 23 µg/l i hovedvassdragene i minimum fire timer. Utdosering fra hoveddoseringsstasjoner vil ligge høyere, på 33 µg/l rotenon eller mer. I sidebekker der behandlingstida kan bli kortere enn fire timer, blir det kompensert med høyere dose.

Det er planlagt behandling over to år (2025 og 2026). Bergerelva og Ebbestadelva ble behandlet i 2024, og skal behandles også i 2025. Søknaden omfatter eventuelle ekstra behandlinger av elver/bekker i Sandesonen dersom smitte blir påvist i underveis i behandlingsperioden, eller i tiden etter avsluttet behandling og frem til friskmelding av vassdragene.

Vi viser til pålegg om å gjennomføre kjemisk behandling for å utrydde lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Drammensvassdraget, Liervassdraget, Bergerelva og Ebbestadelva gitt av Mattilsynet 03. mars 2025.

Innledning

Denne søknaden er en oppfølging av nasjonal handlingsplan mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*, heretter *G. salaris*, og tiltaksprogram for Vest-Viken og Innlandet vannregion (nå Vest-Viken vannregion). Mattilsynet har fattet vedtak om kjemisk behandling av vassdragene i smitteregion Drammensvassdraget med hjemmel i forskrift om kontrollområde for *Gyrodactylus salaris*, Asker,

Drammen, Holmestrand, Krødsherad, Lier, Modum, Sigdal og Øvre Eiker kommuner, Akershus, Buskerud og Vestfold, datert 14. juli 2016. Mattilsynet pålegger Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus å gjennomføre kjemisk behandling for å utrydde lakseparasitten *G. salaris* i Bergerelva og Ebbestadelva, samt alle andre mindre bekker/elver innenfor kontrollområdet.

Kjemisk bekjempelse av organismer i vann krever utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 samt dispensasjon fra lakse- og innlandsfiskloven § 37. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er tiltakshaver for bekjempelse av *G. salaris*, i smitteregion Drammensvassdraget. Denne utslippssøknaden gjelder for bekjempelse i Ebbestadelva, Bergerelva, Homannsbergbekken og Aukebekken, som ligger i Sandesonen i Buskerud fylke. Vi kommer til å sende separat søknad om utslippstillatelse for Drammensvassdraget og Liervassdraget som ligger i Drammen og Lier kommuner i Drammenssonen. Myndighet til å gi tillatelse etter nevnte lovverk er Miljødirektoratet.

Bekjempelse med bruk av CFT-Legumin (rotenon) vil kunne påvirke naturmangfold og vannmiljø i vannforekomsten som berøres av tiltaket, og skal følgelig vurderes opp mot naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper (§§ 8–12) og vannforskriftens §§ 4 og 12. Veterinærinstituttet har utarbeidet utredningen «Kjemisk tiltak mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Sandeelva og Selvikelva i ytre del av Drammensregionen», som også omfatter de infiserte elvene i Buskerud fylke sin del av Sandesonen. Det vises i det videre til utredning fra Veterinærinstituttet i vedlegg 1.

Tiltaket er første ledd i en behandling av smitteregion Drammensvassdraget, hvor vassdragene i Drammenssonen er planlagt behandlet tidligst fra 2026.

Søknaden har følgende vedlegg:

1. Utredning – kjemiske tiltak om lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Sandeelva og Selvikelva i ytre del av Drammensregionen, datert 24.02.2025. Veterinærinstituttet.
2. Plan for bevaring og reetablering av lokale laks- og sjørretbestander ved bekjempelse av *Gyrodactylus salaris* i Drammensregionen, datert 12.02.2025. Veterinærinstituttet.
3. Notat om biologiske verdier i det aktuelle behandlingsområdet i Sandesonen og effekt av rotenonbehandling. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Hva det søkes om

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus søker med dette om behandling av anadrom del av de smittede vassdragene i Sandesonen som ligger i Buskerud fylke: Ebbestadelva, Bergerelva, Homannsbergbekken og Aukebekken frem til friskmelding.

Dersom det påvises *G. salaris* i andre vassdrag innenfor Buskeruds del av Sandesonen underveis i behandlingsperioden, eller i etterkant av behandlingen, søkes det om at disse også kan behandles. Det samme gjelder dersom det blir påvist smitte i vassdrag på ytre del av Hurumlandet i Akershus fylke. For en liste over vassdrag i Sandesonen som enten er planlagt kjemisk behandlet, eller som inngår i overvåkingsprogrammet for mulig smitte, se tabell 1 i Veterinærinstituttets utredning (vedlegg 1).

I tillegg søkes det om tillatelse til å raskt kunne gjennomføre ekstra behandlinger av elver og bekker ved eventuell ny påvisning av parasitten.

Kort historikk

G. salaris ble første gang påvist på regnbueørret i et oppdrettsanlegg i Tyrifjorden i 1986. I 1987 ble parasitten påvist ved Hellefossen i Drammenselva, og i Asdøla i Liervassdraget. Etter å ha infisert

hele den lakseførende delen av Drammenselva og Lierelva, ble parasitten påvist i Sandevassdraget i 2003. I 2019 ble arten også påvist i den nærliggende Selvikelva. I perioden 2023–2024 ble parasitten påvist i Ebbestadelva (lokalt også kalt Knemsbekken, men navnet er ikke brukt i denne søknaden) og Bergerelva ytterst i Drammensfjorden. Spredning mellom vassdragene har trolig skjedd med infisert smolt som har beveget seg i overflata under perioder med stor ferskvannspåvirkning.

Fra parasitten ble først påvist i Norge tidlig på 1980-tallet, har i alt 54 elver vært smittet. Etter en systematisk kamp siden den gang er Drammensregionen nå siste region som skal behandles før en har klart å utrydde *G. salaris* fra Norge i sin helhet.

Geografisk område

Smitteregion Drammensvassdraget er inndelt i Drammenssonen, som består av de smittede vassdragene Drammenselva og Lierelva, samt indre deler av Drammensfjorden. Videre i Sandesonen, som består av de smittede vassdragene Sandeelva, Selvikelva, Ebbestadelva og Bergerelva, samt ytre deler av Drammensfjorden, Sandebukta, Breiangen og ytre deler av Hurumlandet. Et kart over Drammensregionen med inndeling i Drammenssonen og Sandesonen, inkludert smittede vassdrag kan ses i figur 1 i Veterinærinstituttets utredning (vedlegg 1).

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus vil sende egen søknad om behandling av vassdragene i Drammenssonen. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark håndterer søknader for de vassdragene i Sandesonen som ligger i Vestfold fylke.

Begrunnelse for tiltaket

Norske bestander av villaks (*Salmo salar*) er truet fra flere hold. *G. salaris* er den enkeltfaktoren som har hatt størst dokumenterbar skadeeffekt, med potensiale til å utrydde bestanden av laks innen kort tid (4–6 år) i de vassdrag som blir infiserte. I 48 av 54 infiserte norske vassdrag har trusselen blitt redusert (43 friskmeldt og 5 under friskmelding). Forekomsten i de gjenværende seks elvene i Drammensregionen representerer fortsatt en spredningsrisiko innad i regionen, til større nærliggende lakseelver i naboregioner, og stor lokal skade der den eksisterer.

Ungfiskregistreringer over flere tiår i Drammensregionen, etter påvisning av parasitten, viser en kraftig redusert og vedvarende lav tetthet av lakseparr. Siden parasitten ankom i 1987, har det vært vedvarende dårlig fiske, som imidlertid har vært noe kunstig oppjustert på grunn av storstilt utsetting av lakse-smolt, i regi av Hellefoss-Åmot Kultiveringsanlegg (HÅK). Det er ingen tegn til at laksestammen er i bedring, og *G. salaris* har hatt samme ødeleggende virkning på lakseproduksjonen i Drammensregionen som i øvrige infiserte laksevassdrag i Norge.

G. salaris er en ferskvannsparasitt som overlever kun korte perioder i saltvann, avhengig av salinitet og temperatur. Så lenge parasitten finnes i Drammensregionen utgjør denne en fare for spredning til andre vassdrag. Klimaendringer fører til at Glomma, Drammenselva og andre elver rundt Oslofjorden i større grad enn tidligere blir rammet av stadig større flommer. Salinitetsnivåene som er modellert i fjordsystemet har vist at *G. salaris* kan overleve i flomsituasjoner på laks i brakkvannslaget fra Drammen og Sande og ut til et punkt mellom Tjøme og Hvaler. I fremtiden blir spesielt Aulivassdraget ved Tønsberg fremhevet som utsatt for smitte. En utryddelse av parasitten er derfor en forutsetning for å ta vare på og reetablere laksestammene og samtidig utrydde *G. salaris* fra norske lakseelver.

Valg av behandlingsmetode

Bruk av type kjemikalie er bestemt av Miljødirektoratet. For Sandesonen er det vurdert at CFT-Legumin (3,3 %, rotenon) blir valgt kjemikalie for å utrydde *G. salaris*. Kjemisk bekjempelse av

G. salaris med bruk av CFT-Legumin utrydder parasitten ved å ta livet av all versts fisk. Rotenon er gunstig med tanke på logistikk og smittekontroll. Rotenon er derfor den mest hensiktsmessige og effektive metoden for behandling i Sandesonen. Fugler, pattedyr, egg og voksne stadier av amfibier påvirkes ikke. Ytterligere begrunnelse for valg av behandlingskjemikalie er beskrevet i utredningen fra Veterinærinstituttet i kapittel 5.1.

Den andre etablerte metoden for utryddelse av *G. salaris*, klormetoden, egner seg ikke for behandling av vassdragene i Sandesonen. Vassdragene her er lange og sakteflytende med mange sidebekker. Klormetoden krever omfattende logistikk og utstyr for utdosering, noe som ikke lar seg gjennomføre i vassdragene i Sandesonen. Klorbehandling krever også uansett bruk av rotenon i alle stillestående vannforekomster og sideelver. Klor tar ikke livet av vertsfisken. Derfor ville bruk av klor gjort Sandesonen utsatt for resmitte, da behandling i Drammenssonen skal utføres med ett års forsinkelse i forhold til behandling i Sandesonen.

Behandlingskonsentrasjon

Standard metode ved rotenonbehandling med CFT-Legumin stiller krav til tilstrekkelig eksponeringstid over en viss terkselkonsentrasjon, vanligvis brukes 23 µg/l i minimum fire timer elv. Det betyr at utdoseringen fra hoveddoseringstasjoner vil ligge høyere, på 33 µg/l rotenon eller mer, for å motvirke fortykning. I sidebekker hvor behandlingstid kan bli kortere enn fire timer, kompenseres dette ved bruk av høyere dose. Dette er den samme målsetningen for rotenonkonsentrasjon som i friskmeldte regioner, som f.eks. Raumaregionen og Vefsnaregionen.

Det er beregnet at det bør være 3000 l CFT-Legumin tilgjengelig før oppstart av behandling av hele Sandesonen.

Tidspunkt

Det er planlagt behandling over to år. Kjemisk behandling i Sandevassdraget og Selvikelva skal gjennomføres i 2025 og 2026. Bergerelva og Ebbestadelva ble behandlet i 2024, og skal behandles også i 2025. I tillegg planlegges kjemisk behandling i elvene som har geografisk nærhet til de infiserte elvene, samt overvåking i de øvrige elvene i kontrollområdet. Det må tas høyde for at man raskt skal kunne gjennomføre ekstra behandlinger i elver og bekker i årene etter de gitte behandlingsårene, ved eventuell ny påvisning av parasitten.

Valg av tidspunkt på året for behandling avhenger av vannføring, vanntemperatur, laksens livssyklus og hensyn til uttak av vann til grønnsaksproduksjon og vann til husdyrhold.

Det er konkludert med at det beste tidspunktet på året for å gjennomføre behandlingen er på høsten, i uke 35, det vil si i tidsrommet 25.–31. august 2025. Selve behandlingen vil foregå over fire dager innenfor dette tidsrommet. Gjennomføring av rotenonbehandling kan endres dersom det blir vurdert som hensiktsmessig ut fra vannføring eller andre forhold.

Det er planlagt offentlig informasjonsmøte om behandlingen i god tid før aksjonen.

Plan for bevaring og reetablering

Etter at behandlingen er gjennomført vil det bli iverksatt aktive bevarings- og reetableringstiltak for å ta vare på den genetiske sammensetningen av fisk. Det planlegges så fort som mulig å bygge opp de påvirkede fiskebestandene i vassdragene. Veterinærinstituttet har utarbeidet en egen plan for bevarings- og reetableringstiltak i Drammensregionen, se vedlegg 2. For Sandesonen oppsummeres planen med følgende rekkefølgepunkt:

1. Innsamling fra lakse- og sjørretbestander i Sandeelva og Selvikelva til frossen og levende genbank frem til kjemisk behandling av vassdragene. Dette har blitt gjennomført fra og med 2020.
2. Reetablering av de berørte laks- og sjørretbestandene fra behandlingen er gjennomført frem til bestandene er ferdig reetablert.

Det er først etter friskmelding (tidligst 5 år fra siste behandling) at bestandene kan åpnes for fiske, dersom det er et høstbart overskudd.

Håndtering av død fisk og smitteforebyggende tiltak

Dødfisk kan utgjøre en smitterisiko i forhold til naboregioner og vassdrag/elvestrekninger innad i smitteregionen som ikke er infisert gjennom at folk tar med seg dødfisk. I tillegg vil død fisk kunne bli til sjenanse og være et lokalt forurensningsproblem. Innsamling og registrering av dødfisk er også et meget viktig tiltak når det gjelder å se på utbredelsen av parasitten og forekomst av andre vertsarter innenfor behandlingsområdet. Det vil bli utarbeidet en dødfiskplan som ivaretar disse hensynene. Arbeidet med dette vil foregå parallelt med utarbeidelse av detaljerte behandlingsplaner.

Videre er det viktig å sikre at arbeidet gjennomføres på en slik måte som hindrer smittespredning. En detaljert plan for smittebegrensning blir utarbeidet parallelt med bevaringsplan og behandlingsplan. Mattilsynet er godkjenningmyndighet.

Organisering av arbeidet

Ved kjemisk bekjempelse av *G. salaris* i anadrome vassdrag, har Miljødirektoratet det overordnede nasjonale ansvaret, og finansierer arbeidet etter rammer fastsatt av Klima- og miljødepartementet. Statsforvalteren er regional tiltakshaver, og tar hånd om tillatelser, innkvartering og HMS-arbeid. Veterinærinstituttet står for prosjektledelse, og for planleggingen av arbeidet. Gjennomføringen av aksjonen utføres av personell fra Veterinærinstituttets nasjonale kompetansesenter for kjemisk behandling av gyrovassdrag, og av innleid personell med kompetanse og erfaring fra tidligere behandlinger.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er tiltakshaver og leder arbeidet i smitteregion Drammensvassdraget. Det er satt ned en koordineringsgruppe bestående av Miljødirektoratet, Mattilsynet, Veterinærinstituttet, Øvre Eiker kommune, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark samt Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus. Sistnevnte er leder av koordineringsgruppa.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Vedlagte utredning utarbeidet av Veterinærinstituttet, beskriver kjente, biologiske verdier i vassdragene som kan bli påvirket av den kjemiske behandlingen. Rotenon har vært benyttet til denne typen tiltak i flere tiår både i Norge og i resten av Verden. Virkningene på naturmangfold er godt dokumentert.

Rotenon bindes effektivt opp i sedimenter og jordsmonn og brytes raskt ned til ufarlige stoff (CO₂ og vann), og akkumuleres ikke i biologiske systemer. Miljøeffektene av en rotenonbehandling vil i hovedsak være knyttet til fisk og andre dyr som puster med gjeller, slik som insektlarver og krepsdyr (bunndyrsamfunn). Kunnskapen om ulike organismers tåleevne overfor rotenon og reetablering av økosystem er etter vår vurdering god. Flere undersøkelser peker på at diversitet og tetthet av bunndyr gjenopprettes kort tid etter behandling, ved at de er motstandsdyktige mot rotenon eller at

de har stor evne til rekolonisering fra nærliggende refugier. Rotenon i konsentrasjoner brukt ved utrydding av *G. salaris* har ingen direkte effekter på fugler eller pattedyr.

Naturverdiene i behandlingsområdet knytter seg særlig til arts mangfoldet i Ebbestadelva. Det er laks (nær truet), sjørret (livskraftig) og ål (sterkt truet) som er de viktigste forvaltningsrelevante artene som vil kunne utsettes for negativ belastning. Ebbestadelva har ikke egenskaper som tilsier at den har betydning for produksjon av laks. Tiltaket vil innebære tap av ørret yngel som oppholder seg i bekken, men den regionale bestanden antas ikke å bli vesentlig påvirket. Tiltaket gjennomføres for på sikt å redusere den samlede belastningen på laks og sjørret.

I Bergerelva er det ikke registrert en bestand av laks, men det er funnet enkelte årganger av laks. Både Ebbestadelva og Bergerelva kan derfor opptre som et smittereservoar.

Basert på vår kjennskap til ålens økologi forventer vi at denne arten primært oppholder seg høyere opp i vassdraget enn den strekningen som skal behandles, fortrinnsvis i oppstrøms innsjøer Eikdammen og Hellumvannet. Årsklassene av ål som vandrer fra ferskvann til Sargassohavet vil typisk starte vandringsen i august–september, og dette kan potensielt sammenfalle med rotenonbehandlingen av vassdraget. Rotenonbehandling på et senere tidspunkt vil kunne sammenfalle med gyteperioden for sjørret. Dersom vi sammenligner med Selvikelva, har det de siste årene med stamfiske blitt fanget flest sjørreter i slutten av september. Blant de som har vært fanget senere har mange vært utgytt. Dette kan bety at det er mest gyteaktivitet i starten/midten av oktober, men dette avhenger av vannføring, temperatur m.m. Det er sannsynlig at sjørret i Ebbestadelva ikke oppholder seg der lenge i forbindelse med gyting, og at de forlater elven raskt når de er ferdige.

Med hensyn på både sjørret og ål vurderer vi at det er mest hensiktsmessig at rotenonbehandling utføres på tidlig høst, men at det gjennomføres avbøtende tiltak ved at det plasseres ut ruser med ledegarn på tvers av bekken øverst i behandlingstrekningen. Formålet er å fange inn ev. utvandrende ål for utsett i sjøen utenfor påvirket munningssone. Sekundært kan rotenonbehandling gjennomføres etter at gyteperioden for sjørret er ferdig i slutten av oktober.

Med foreslåtte behandlingstidspunkt, samt avbøtende tiltak, vurderer vi at det er liten risiko for varig skade på naturmangfoldet som følge av tiltaket. Rotenon fortynnes raskt til ikke-giftige konsentrasjoner og brytes deretter raskt ned. Behandlingen forventes derfor ikke å påvirkemarine sjøområder utenfor munningen av elven. Rotenon i konsentrasjoner brukt i denne sammenheng har ingen direkte effekter på fugl eller pattedyr. Rotenon akkumulerer ikke i biologiske systemer. Statsforvalteren mener at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om påvirkningen av rotenon på naturmangfoldet. Vurderingen bygger på kjent kunnskap om konsekvenser av rotenonbehandling på samfunn av virvelløse dyr.

Tilstedeværelse av *G. salaris* medfører påviselige, negative konsekvenser for vannmiljø. Som følge av artens spredningspotensial og de negative, økologiske effektene som arten forårsaker, er *G. salaris* derfor kategorisert som en art med «høy risiko» i den norske fremmedartslista 2023. Dødeligheten blant laksunger i elver med parasitten er svært høy, og uten behandling vil laksestammer i mindre vassdrag sannsynligvis dø ut. *G. salaris* er derfor vurdert til å ha stor økologisk effekt og er en av de største truslene mot villaksbestander. Kjemisk bekjempelse med rotenon er et inngripende tiltak med åpenbare økologiske konsekvenser. De økologiske konsekvensene knyttet til behandlingen av de omsøkte vannforekomstene anses imidlertid å være av midlertidig varighet.

Med bakgrunn i foreliggende kunnskapsgrunnlag mener Statsforvalteren at fordelene med bekjempelse av *G. salaris* i Sandesonen langt overstiger de negative konsekvensene en rotenonbehandling medfører. Ut ifra dette mener Statsforvalteren at det foreligger godt dokumentert kunnskap om tiltakets effekt på naturmangfold slik at føre-var-prinsippet ikke bør tillegges vesentlig vekt i denne saken, jf. **naturmangfoldloven §§ 8 og 9**.

Den samlede belastningen som økosystemet blir utsatt for ved en rotenonbehandling vurderes å være vesentlig mindre enn de langvarige, økologiske konsekvensene som eventuell videre spredning av *G. salaris* ut over i fjordsystemet innebærer. Rotenonbehandlingen vil medføre en midlertidig påvirkning på fisk og gjellepustende bunndyr, men begge grupper vil reetableres raskt i etterkant av behandlingen. Ut ifra dette anses hensynet til **naturmangfoldlovens § 10** å være ivarettatt.

Bekjempelse av fremmede arter er i all hovedsak et offentlig ansvar, der flere myndigheter og fagmiljøer i samarbeid utformer strategiene og gjennomfører tiltak. *G. salaris* er en art med høy prioritet for bekjempelse. Søknadens vedlagte dokumenter vurderer de miljømessige påvirkningene grundig, og har faglig funderte planer for å begrense skade på naturmangfoldet. Ved en skånsom og planmessig utførelse forventer vi ikke varig forringelse av naturmangfoldet, jf. **naturmangfoldloven § 11**.

I vurderingen av bruk av metodikk som skal nyttes i dette tilfellet, vil den omsøkte løsningen etter en samlet vurdering gi de beste samfunnsmessige resultatene, jf. **naturmangfoldloven § 12**. Av løsninger med akseptable miljøeffekter vil trolig behandling med rotenon være det beste og mest effektive mottiltaket mot spredning av parasitten.

Vurdering etter EUs vanndirektiv og vannforskriften

Hovedformålet med EUs vanndirektiv og den norske vannforskriften er å sikre beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet, og om nødvendig iverksette forebyggende eller miljøforbedrende tiltak for å sikre miljøtilstanden i fersk-, grunn- og kystvann. For å oppfylle vannforskriftens miljømål er det utarbeidet regionale forvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram. Videre er det utarbeidet vannområdevisse tiltaksplaner.

Forvaltningsplan og tiltaksprogram for Innlandet og Viken vannregion 2022–2027 ble vedtatt av Fylkestinget i Viken fylkeskommune 16.12.2021 og av Fylkestinget i Innlandet fylkeskommune 07.12.2021. I forvaltningsplan og tiltaksprogram er kjemisk behandling tiltaket for å bekjempe parasitten *G. salaris*, med påfølgende reetablering av fiskebestander i påvirkede vassdrag i smitteregion Drammensvassdraget. Kjemisk behandling av aktuelle vassdrag i smitteregionen vil i denne sammenheng være med å oppfylle gjeldende forvaltningsplan for vannregionen.

I databasen Vann-Nett er Ebbestadelva (ID 012-1968-R) registrert med moderat økologisk tilstand. Det er tilstanden på kvalitetselementet begroingsalger som trekker tilstanden ned til moderat. I tillegg er nitrogen- og fosforforhold også i moderat tilstand. Det er registrert flere påvirkninger på vannforekomsten, blant annet påvist smitte av *G. salaris*, samt diffus forurensning fra fylldyrka mark, avløpsvann, byer og tettsteder og veitransport.

Bergerelva (ID 012-1880-R) er registrert med god økologisk tilstand i Vann-Nett, med bunnfauna som styrende kvalitetselement. Det er også registrert god tilstand for fosfor og nitrogen. Av påvirkninger er det registrert påvist smitte av *G. salaris*, fysiske endringer grunnet jordbruk og tidligere kraftregulering, samt diffus forurensning fra fylldyrka mark, avløpsvann, skogbruk og veitransport.

I tillegg er det planlagt kjemisk behandling av Homannsbergbekken (ID 012-2861-R) og Aukebekken (ID 012-2859-R) fordi de ligger i nærheten av infiserte vassdrag og derfor er utsatt for smitte.

Kjemisk behandling av vannforekomster i Sandesonen kun vil ha en midlertidig, negativ effekt, og en antatt stor positiv effekt på sikt. Statsforvalteren vurderer derfor at kjemisk behandling vil være med å oppfylle EUs vanddirektiv og bidra til å nå miljømålet i vannforekomstene i henhold til vannforskriften § 4.

Statsforvalterens oppsummering

Bekjempelse av *G. salaris* i vassdrag i Sandesonen utgjør første fase i den utvida behandlingen av Drammensregionen, som er den eneste gjenværende infiserte regionen i Norge. En vellykket behandling i denne regionen vil kunne bevare og styrke de stedege laksebestandene, og medføre stor samfunnsmessig nytteverdi. Effektene av en rotenonbehandling er godt kjent, og de negative effektene er midlertidige. I tråd med Veterinærinstituttets praksis og erfaring på bekjempelse av *G. salaris* med tilhørende bevarings- og reetableringsplan for laks- og sjørretbestander, vurderer vi at tiltaket har gode forutsetninger for å oppnå målet.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus søker med dette om tillatelse til bekjempelse av *G. salaris* ved bruk av rotenon på anadrom strekning i alle aktuelle elver og bekker i behandlingssonen Sandesonen i smitteregion Drammensvassdraget. Planlagt gjennomføring er i 2025 og 2026. I tillegg søkes det om tillatelse til å raskt kunne gjennomføre ekstra behandlinger av elver og bekker ved eventuell ny påvisning av parasitten, også i vassdrag som det ikke hittil har vært påvist smitte.

Videre behandling av søknaden

Søknaden blir sendt til Miljødirektoratet for avgjørelse. Miljødirektoratet vil gjennomføre høring av søknaden og kunngjøre søknaden på aktuelle nettsider før avgjørelse blir tatt. Det blir i tillegg søkt om nødvendige tillatelser etter verneforskriftene for aktuelle verneområder.

Med hilsen

Karsten Butenschön
seksjonssjef
Klima- og miljøvern avdelingen

Pernille Andrine Eriksdatter Giske
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1 – Utredning – kjemiske tiltak om lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Sandeelva og Selvikelva i ytre del av Drammensregionen – 24.02.2025 – Veterinærinstituttet
- 2 Vedlegg 2 – Plan for bevaring og reetablering av lokale laks- og sjørretbestander ved bekjempelse av *Gyrodactylus salaris* i Drammensregionen – 12.02.2025 – Veterinærinstituttet
- 3 Vedlegg 3 - Notat om biologiske verdier i det aktuelle behandlingsområdet i Sandesonen og effekt av rotenonbehandling

Kopi til:

DRAMMEN KOMMUNE
LIER KOMMUNE

Postboks 7500
Postboks 205

3008 DRAMMEN
3401 LIER

Buskerud fylkeskommune	Postboks 3563	3007	DRAMMEN
VETERINÆRINSTITUTTET	Postboks 64	1431	ÅS
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Vannområde Drammenselva	Postboks 7500	3008	DRAMMEN
Vannområde Lierelva	Postboks 205	3401	LIER
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
ØVRE EIKER KOMMUNE v/Morten Eken	Postboks 76	3301	HOKKSUND